



คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร  
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๘๘ /๒๕๕๔

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
หนองบัวลำภู เขต ๒ เกี่ยวกับการร้องเรียน

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.  
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู  
เขต ๒

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ตำแหน่ง - มีหนังสือลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓  
ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ขอสำเนาข้อมูล  
ข่าวสารจำนวน ๒ รายการได้แก่

รายการที่ ๑ หนังสือร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ของผู้นำชุมชน

รายการที่ ๒ รายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของโรงเรียน - ที่ผู้อำนวยการโรงเรียน  
ไปจัดทำร่วมกับรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ และ  
นิติกร ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๒ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งมีการอ้างถึงรายงานดังกล่าวในคำสั่งสำนักงานเขต  
พื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒)  
ที่ ๒๒๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ มีหนังสือ  
ที่ ศธ ๐๔๑๗๓/๒๒๑ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๔ ให้สำเนาข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ (หนังสือ  
ร้องเรียนลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓) แก่ผู้อุทธรณ์แต่ปกปิดชื่อผู้ร้องเรียน โดยให้เหตุผลว่าเพื่อ  
คุ้มครองพยานตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕  
ธันวาคม ๒๕๔๑ และ ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๓๑ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล  
ข่าวสารเกี่ยวกับชื่อผู้ร้องเรียนที่ปรากฏท้ายหนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ  
แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจง  
ด้วยวาจาของผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ และเอกสาร

## คำวินิจฉัย ที่ สค ๘๘ /๒๕๕๔

ที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ มีคำสั่งที่ ๒๒๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหาจาก ผู้นำชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนว่ามีพฤติกรรมไม่เหมาะสมส่อไปในทางกระทำผิดวินัยข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ก็มีพฤติกรรมทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการใน โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของโรงเรียน - หลังจากนั้นผู้อุทธรณ์ได้มีคำขอข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

ในชั้นพิจารณา ผู้อุทธรณ์ชี้แจงด้วยวาจาสรุปว่าต้องการข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ เพื่อใช้ประกอบการโต้แย้งแก้ข้อกล่าวหา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ให้ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ได้แก่หนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยปกปิดชื่อผู้ร้องเรียน แต่ผู้อุทธรณ์ประสงค์จะทราบชื่อผู้ร้องเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลโต้แย้งข้อร้องเรียน เนื่องจากในหนังสือร้องเรียนลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ นั้นกล่าวอ้างถึงการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวแทนชุมชนด้วย แต่ผู้อุทธรณ์เห็นว่าในการประชุมวันดังกล่าวนั้นไม่ปรากฏว่ามีผู้นำชุมชนอยู่ในที่ประชุมแต่อย่างใด เมื่อมีการร้องเรียนผู้อุทธรณ์จึงไม่แน่ใจว่าผู้ร้องเรียนนั้นเป็นผู้นำชุมชนจริงหรือไม่ หรืออาจมีการแอบอ้างปลอมลายมือชื่อก็ได้ ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์ต้องการทราบชื่อผู้ร้องเรียนที่ปรากฏอยู่ท้ายหนังสือร้องเรียนหน้าที่ ๒ เท่านั้นแต่ไม่ตั้งใจทราบรายชื่อผู้ร้องเรียนที่ปรากฏในแผ่นกระดาษ ต่อท้ายหนังสือร้องเรียนหน้าที่ ๓ แต่อย่างใดเนื่องจากในกระดาษแผ่นดังกล่าวไม่มีข้อความร้องเรียนผู้อุทธรณ์ ดังนั้น บุคคลที่มีชื่อในกระดาษแผ่นดังกล่าวจึงอาจไม่ได้ร้องเรียนผู้อุทธรณ์ก็ได้ นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ได้ให้สำเนาเอกสารที่ระบุว่า เป็นรายงานพฤติกรรมผู้อุทธรณ์ด้วย ผู้อุทธรณ์เห็นว่าเอกสารดังกล่าวไม่น่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ แต่เป็นหนังสือร้องเรียนผู้อุทธรณ์ของโรงเรียน - ทั้งนี้ หากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ไม่มีข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ผู้อุทธรณ์ก็ไม่ตั้งใจแต่ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ยืนยันเป็นหนังสือว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ชี้แจงด้วยวาจาสรุปว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ พิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารของผู้อุทธรณ์แล้วให้สำเนาข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คือ หนังสือร้องเรียนผู้อุทธรณ์ของผู้นำชุมชนโดยปกปิดชื่อผู้ร้องเรียนเนื่องจากเห็นว่าการเปิดเผยชื่อผู้ร้องเรียนอาจทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ร้องเรียน ตามนัยมาตรา ๑๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และเป็นไปตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว ที่ระบุว่า “สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน” อีกทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครอง

## คำวินิจฉัย ที่ สค ๘๘ /๒๕๕๔

ผู้ร้องเรียนตามนัยหนังสือเวียนของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ สรุปว่า “ให้คุ้มครองผู้ร้อง พยานและบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสืบสวนสอบสวนอย่าให้ต้องรับภัยหรือความไม่ชอบธรรม ซึ่งอาจเนื่องมาจากการร้องเรียน การเป็นพยานหรือการให้ข้อมูลนั้น” และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ให้สำเนาข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ คือ เอกสารรายงานพฤติกรรมผู้อุทธรณ์ที่โรงเรียน - รายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ แก่ผู้อุทธรณ์แล้ว แต่ผู้อุทธรณ์เข้าใจผิดว่าเอกสารดังกล่าวไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ทั้งนี้ ข้อมูลข่าวสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ เปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์นั้นมีข้อมูลเพียงพอที่จะโต้แย้งข้อร้องเรียนได้โดยไม่จำเป็นต้องทราบชื่อผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด และขณะนี้การสืบสวนข้อเท็จจริงยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ได้แก่รายชื่อผู้นำชุมชนที่ร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์นั้น ปัจจุบันการสืบสวนข้อเท็จจริงยังไม่เสร็จสิ้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ได้เปิดเผยหนังสือร้องเรียนให้แก่ผู้อุทธรณ์ครบถ้วนโดยไม่ได้ปกปิดข้อความใดๆ เลยนอกจากชื่อผู้ร้องเรียน การที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ปฏิเสธการเปิดเผยรายชื่อผู้นำชุมชนที่ร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์นั้น คณะกรรมการฯ เห็นชอบด้วย

ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ยืนยันว่าเปิดเผยให้แก่ผู้อุทธรณ์แล้ว คณะกรรมการฯ ไม่จำเป็นต้องพิจารณาอุทธรณ์รายการนี้ หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าข้อมูลข่าวสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ เปิดเผยนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ ก็สามารถร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอให้ตรวจสอบได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงยกอุทธรณ์

คำวินิจฉัย ที่ สค ๘๘/๒๕๕๔

นายจำนง เถลิมนัตร์

กรรมการ

ศาสตราจารย์พิเศษ เรวัต ฉ่ำเฉลิม

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ มนตรี รูปสุวรรณ

กรรมการ

นางมัลลิกา คุณวัฒน์

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔